

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

DRUHÁ SEKCE

VĚC ŠKODÁKOVÁ proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 71551/01)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

21. prosince 2004

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Škodáková proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

A. B. BAKA,

I. CABRAL BARRETO,

K. JUNGWIERT,

V. BUTKEVYCH,

paní A. MULARONI,

D. JOČIENĚ, *soudci*,

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 30. listopadu 2004,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 71551/01) směřující proti České republice, kterou dne 17. dubna 2001 podala k Soudu česká občanka paní Simona Škodáková („stěžovatelka“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatelku původně zastupovali paní Jablonská a pan V. Jablonský, advokáti v Praze. Od července roku 2004 stěžovatelku zastupovala paní K. Veselá-Samková, advokátka v Praze. Česká vláda („vláda“) byla zastoupena svým zmocněncem, panem V. A. Schorrem, z Ministerstva spravedlnosti.

3. Soud se dne 18. června 2002 rozhodl uvědomit vládu o podané stížnosti týkající se článku 6 Úmluvy. (*Ex officio* byla vznesena otázka použití článku 13 Úmluvy, k níž však Soud nyní nepřihlíží, neboť se ukázala nadbytečnou). Na základě článku 29 odst. 3 Úmluvy rozhodl Soud projednat přijatelnost a odůvodněnost stížnosti současně.

SKUTKOVÝ STAV

OKOLNOSTI PŘÍPADU

4. Stěžovatelka se narodila v roce 1938,* bydliště má v Praze. Je spoluvlastnicí domu a pozemku na Strakonicku.

5. Dne 21. září 1988 podal druhý spoluvlastník Okresnímu soudu ve Strakonici návrh na zahájení občanskoprávního řízení, ve kterém se domáhal zrušení spoluvlastnictví a přikázání celého majetku do svého vlastnictví. Okresní soud spoluvlastníka vyslechl dne 31. října 1988. Další jednání bylo nařízeno na 16. listopadu 1988, následně však bylo odročeno, neboť se na ně stěžovatelka nedostavila. Dne 13. prosince 1988 byla stěžovatelka vyslechnuta Obvodním soudem pro Prahu 6 na základě dožádání Okresního soudu ve Strakonici.

* Pozn. překl.: Stěžovatelka ve formuláři stížnosti uvedla rok narození 1964.

6. Dne 14. února 1989 ustanovil okresní soud znalce, který měl určit způsob rozdělení majetku. Znalec svůj posudek předložil dne 6. dubna 1989.

7. Další tři jednání se před okresním soudem konala ve dnech 23. a 30. října 1990 a 7. ledna 1991.

8. Dne 18. července 1991 okresní soud nařídil místní šetření.

9. Ve dnech 16. března a 14. dubna 1992 žádala stěžovatelka, aby okresní soud vysvětlil, proč v její věci nedochází k žádnému pokroku. Dne 4. září 1992 podala Ministerstvu spravedlnosti stížnost na údajné nepřiměřené průtahy v řízení.

10. Předseda Krajského soudu v Českých Budějovicích uznal dne 25. září 1992 její stížnost za oprávněnou a průtahy vysvětlil tím, že okresní soud čelil závažným potížím s personálním obsazením.

11. Dne 17. června 1993 podala stěžovatelka předsedovi krajského soudu další stížnost na průtahy v řízení.

12. Na základě žádosti okresního soudu ze dne 7. května 1992 byl dne 9. července 1993 předložen geometrický plán.

13. Dne 5. srpna 1993 se před okresním soudem konalo ústní jednání, na němž stěžovatelka předložila svůj návrh na rozdělení majetku. Stěžovatelka tento návrh dne 23. srpna 1993 doplnila. Další jednání se konalo dne 30. září 1993, bylo však odročeno, neboť bylo nutné prověřit odborné oprávnění znalce.

14. Dne 25. října 1993 provedl okresní soud místní šetření. Téhož dne odročil jednání do doby vypracování posudků o rozdělení majetku a o jeho hodnotě.

15. Dne 6. června 1994 ustanovil soud znalce k ocenění majetku.

16. Dne 27. července 1995 se před okresním soudem konalo další jednání, na němž se strany neshodly v otázce rozdělení majetku a vypořádání spoluvlastnictví.

17. Blíže neurčeného dne v roce 1994 byla věc přidělena dalšímu soudci.

18. Jednání konané dne 1. srpna 1995 bylo odročeno, protože bylo nutné ustanovit nového znalce, který měl určit způsob rozdělení majetku.

19. Dne 16. února 1996 podala stěžovatelka krajskému soudu stížnost na průtahy v řízení a dne 7. března 1996 podala stejnou stížnost předsedovi okresního soudu. Dne 28. února 1996 jí předseda okresního soudu oznámil, že délka řízení je způsobena složitostí věci a nezkušeností soudce.

20. Dne 12. dubna 1996 ustanovil okresní soud třetího znalce, který měl určit způsob rozdělení majetku. Jednání konané dne 23. června 1996 bylo odročeno, protože znalecký posudek nebyl dosud předložen. Posudek byl předložen teprve dne 24. července 1996 a stěžovatelce byl odeslán dne 14. října 1996. Stěžovatelka dne 19. listopadu 1996 namítla podjatost znalce. Dne 10. prosince 1996 předložil druhý spoluvlastník své vyjádření k ocenění majetku.

21. Ve dnech 30. dubna a 23. června 1997 se před okresním soudem konala dvě jednání. Okresní soud dne 28. srpna 1997 ustanovil znalce, který měl do 17. října 1997 provést místní šetření. Podle vlády byla tato jednání na základě stěžovatelčiny žádosti odročena. Dne 23. října 1997 předložil znalec svůj posudek.

22. Dne 25. února 1998 se před soudem konalo jednání, na kterém byl vyslechnut znalec. Jednání bylo následně odročeno, protože bylo třeba jmenovat nového znalce ke stanovení hodnoty majetku. Stěžovatelka byla vyzvána, aby v této souvislosti předložila své vyjádření. Po opakované výzvě své vyjádření předložila dne 30. července 1998. Poté, co byla

věc přidělena třetímu soudci, bylo za přítomnosti znalce dne 14. října 1998 provedeno místní šetření.* Dne 3. listopadu 1998 soud nařídil vypracování znaleckého posudku za účelem oceňení majetku.

23. V blíže neurčený den roku 1999 byla věc přidělena čtvrtému soudci.

24. Dne 15. února 1999 provedl znalec ustanovený v souvislosti s rozdělením majetku prohlídku domu s pozemkem. Dne 9. března 1999 předložil svůj posudek soudu, před nímž se dne 12. července 1999 konalo jednání. Na návrh stran ustanovil soud dne 30. srpna 1999 znalce, který měl určit tržní hodnotu majetku a jeho prodejní cenu. Znalec předložil posudek dne 11. listopadu 1999. Podle vlády byl stěžovatelčin návrh na vypracování nového znaleckého posudku zamítnut.

25. Dne 12. ledna 2000 se před okresním soudem konalo jednání, kterého se však stěžovatelka nemohla z důvodu nemoci zúčastnit. Další jednání se konalo dne 10. února 2000 a bylo odročeno na 12. května 2000.

26. Rozsudkem ze dne 17. července 2000 soud zrušil spoluvlastnictví a přikázal majetek druhému ze spoluvlastníků, jemuž dále uložil povinnost zaplatit stěžovatelce částku 127 500 Kč (4 060 €) jako náhradu za její podíl na majetku.

27. Krajský soud dne 2. března 2001 výrok tohoto rozsudku potvrdil.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

28. Stěžovatelka namítá, že délka řízení byla v rozporu s požadavkem na rozhodnutí v „přiměřené lhůtě“ podle článku 6 odst. 1 Úmluvy, který zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...).“

29. Vláda s tímto tvrzením nesouhlasí.

30. Relevantní období začalo až dne 18. března 1992, kdy Česká republika uznala právo na podání individuální stížnosti. Při posuzování přiměřenosti doby uplynulé po tomto datu je však třeba brát ohled i na stav, ve kterém se řízení v tento den nacházelo.

Relevantní období skončilo dne 2. března 2001 vydáním rozsudku krajského soudu. Trvalo tedy více než osm let a jedenáct měsíců.

A. K přijatelnosti

31. Podle článku 35 odst. 1 Úmluvy může Soud věc posuzovat až po vyčerpání všech vnitrostátních právních prostředků nápravy.

32. Vláda tvrdí, že v souvislosti s namítanou délkou řízení stěžovatelka nevyčerpala dostupné vnitrostátní právní prostředky nápravy. Vláda uvádí, že stížnost na délku řízení lze podat předsedovi příslušného soudu, předsedovi nadřízeného soudu nebo Ministerstvu spravedlnosti a že tento systém upravený zákonem č. 335/1991 Sb., který byl dne 1. dubna 2002 nahrazen zákonem č. 2/2002 Sb.,[†] je doplněn o možnost podat ústavní stížnost a stížnost

* Pozn. překl.: V originálu rozsudku je v téže větě omylem uvedeno navíc ještě datum 16. října 1998.

[†] Pozn. překl.: Správně jde o zákon č. 6/2002 Sb.

podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (kterým byl nahrazen zákon č. 58/1969 Sb.). Tento systém vnitrostátních právních prostředků nápravy byl navíc doplněn o institut veřejného ochránce práv (zákon č. 349/1999 Sb.). Vláda na závěr dodává, že tento systém zcela vyhovuje požadavkům článku 13 Úmluvy.

33. Stěžovatelka s tvrzeními vlády nesouhlasí.

34. Soud připomíná, že v českém právu neexistoval účinný právní prostředek nápravy délky občanskoprávního řízení (*Hartman proti České republice*, č. 53341/99, § 84, ESLP 2003-VIII). Je sice pravdou, že vláda v daném případě poukazuje rovněž na zákon č. 6/2002 Sb., Soud se však domnívá, že tento zákon nezavedl nový systém podávání stížností na průtahy v řízení, ani podstatně nezměnil systém předchozí. Soud tedy nepovažuje za prokázané, že by stěžovatelka měla k dispozici účinný právní prostředek nápravy, který by jí umožnil podat vnitrostátním orgánům stížnost na průtahy v řízení.

Stížnost tedy nelze prohlásit za nepřijatelnou z důvodu nevyčerpání vnitrostátních právních prostředků nápravy.

35. Soud prohlašuje, že tato stížnost není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Dále uvádí, že u této stížnosti neshledal žádný jiný důvod nepřijatelnosti, prohlašuje ji tudíž za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

36. Vláda tvrdí, že věc se týkala žaloby na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví. Celá řada ústních jednání musela být odročena na základě návrhů stran a různých podání. Strany musely být navíc vyzývány k včasnému předložení svých vyjádření a stanovisek. Vláda připouští, že znalci ustanovení během řízení způsobili jisté potíže, které měly vliv na další postup řízení. Obecně však okresní soud vzhledem ke svým tehdejším personálním a provozním nesnázím řízení vedl pokud možno s náležitou péčí.

37. Stěžovatelka s tvrzeními vlády nesouhlasí.

38. Soud připomíná, že přiměřenost délky řízení se posuzuje na základě okolností případu a s ohledem na následující kritéria: složitost věci, chování stěžovatelky a postup příslušných orgánů, jakož i význam sporu pro stěžovatelku (viz z mnoha dalších rozsudek ve věci *Frydlender proti Francii* [velký senát], č. 30979/96, § 43, ESLP 2000-VII).

39. S ohledem na to, že vnitrostátní soud byl nucen dát vypracovat znalecké posudky, se Soud domnívá, že tato věc byla do jisté míry složitá. Tato skutečnost však sama o sobě nemůže ospravedlnit celkovou délku řízení.

40. Pokud jde o chování stran, Soud podotýká, že několik ústních jednání bylo odročeno na jejich vlastní žádost. S ohledem na celkovou délku řízení má však Soud za to, že obecně nelze stěžovatelku činit odpovědnou za průtahy v řízení.

41. V souvislosti s postupem národních orgánů Soud uvádí, že kromě několika krátkých průtahů v řízení, došlo ze strany okresního soudu ke dvěma podstatným obdobím naprosté nečinnosti, jedno z nich trvalo více než jeden rok a dva měsíce a druhé jeden rok a jeden měsíc. K prvnímu došlo v období od 7. května 1992 do 9. července 1993 (viz výše § 12) a k druhému pak v období od 6. června 1994 do 27. července 1995 (viz výše § 15 a 16). Okresní soud navíc odročil ústní jednání konané dne 1. srpna 1995 a pokračoval v řízení až o více než osm měsíců později (viz výše § 17 a 19). Vláda tyto průtahy nijak uspokojivě nebojasnila.

42. Po posouzení všech předložených dokumentů se Soud domnívá, že vláda neuvedla žádnou skutečnost nebo tvrzení, které by Soud přesvědčily, aby v dané věci učinil jiné rozhodnutí. Vzhledem ke své judikatuře v dané oblasti má Soud za to, že v daném případě byla délka řízení nadměrná a že nebyl dodržen požadavek na rozhodnutí v „přiměřené lhůtě“.

K porušení článku 6 odst. 1 tedy došlo.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

43. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její Protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

44. Stěžovatelka požaduje částku 72 782,50 Kč (2 318 €) z titulu náhrady škody, která měla být způsobena snížením hodnoty majetku během zdlouhavého řízení. Stěžovatelka dále požaduje částku 1 500 000 Kč (47 771 €) za morální újmu, kterou utrpěla v důsledku délky řízení.

45. Vláda tyto požadavky odmítá.

46. Soud podotýká, že okresní soud svým rozsudkem ze dne 17. července 2000 zrušil spoluvlastnictví a přikázal majetek druhému ze spoluvlastníků, kterému byla uložena povinnost zaplatit stěžovatelce částku 127 500 Kč (4 060 €) jako náhradu za její podíl na majetku. Soud tedy zamítá stěžovatelčin požadavek na náhradu škody. Soud však shledává, že stěžovatelka utrpěla jistou morální újmu. Z tohoto titulu jí Soud na spravedlivém základě přiznává částku 8 000 €.

B. Náklady řízení

47. Ve svém stanovisku k přijatelnosti a odůvodněnosti stížnosti stěžovatelka nežádala náhradu nákladů řízení v souvislosti s řízením před Soudem. Z její písemné korespondence s jejím druhým právním zástupcem vyplývá, že ji tento žádal o uhrazení částky ve výši 96 136,40 Kč (3 062 €) za náklady vynaložené na jeho služby a na služby prvního právního zástupce během řízení před Soudem.

48. Vláda poukazuje na to, že požadavek na náhradu nákladů řízení byl předložen opožděně. Vláda navíc považuje částku uvedenou v korespondenci právního zástupce za přehnaně vysokou.

49. Vzhledem k okolnostem tohoto případu považuje Soud za přiměřenou náhradu nákladů řízení částku 400 €.

C. Úroky z prodlení

50. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové míře marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, navýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost za přijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovatelce zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, částku 8 000 € (osm tisíc euro) z titulu morální újmy a částku 400 € (čtyři sta euro) z titulu náhrady nákladů řízení a případnou částku daně z těchto částek, které se převedou na české koruny podle kursu platného ke dni zaplacení;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení budou stanovené částky navyšovány o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
4. *zamítá* v ostatním návrh stěžovatelky na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 21. prosince 2004 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda